

OBSAH

PŘEDMLUVA	11
1. ÚVOD	13
1.1 Obsah a význam fyziky	13
1.2 Metody fyziky	15
1.3 Fyzikální veličiny a jednotky	16
2. MECHANIKA	20
2.1 Kinematika	20
2.1.1 Relativnost klidu a pohybu	20
2.1.2 Poloha hmotného bodu. Trajektorie	22
2.1.3 Dráha hmotného bodu	23
2.1.4 Rychlost hmotného bodu	25
2.1.5 Rovnoměrný pohyb	29
2.1.6 Rovnoměrně zrychlený a rovnoměrně zpomalený přímočarý pohyb	31
2.1.7 Dráha rovnoměrně zrychleného a rovnoměrně zpomaleného pohybu	35
2.1.8 Skládání rychlostí a pohybů	39
2.1.9 Rovnoměrný pohyb hmotného bodu po kružnici	41
2.1.10 Zrychlení při rovnoměrném pohybu po kružnici	44
SHRNUTÍ NEJDŮLEŽITĚJŠÍCH POZNATKŮ KAPITOLY 2.1	45
2.2 Dynamika	46
2.2.1 Vzájemné působení těles	47
2.2.2 Newtonovy pohybové zákony	49
2.2.3 První Newtonův pohybový zákon	50
2.2.4 Druhý Newtonův pohybový zákon	52
2.2.5 Třetí Newtonův pohybový zákon	56
2.2.6 Hybnost tělesa a impuls síly	57
2.2.7 Zákon zachování hybnosti	60
2.2.8 Síly působící při rovnoměrném pohybu po kružnici	62
2.2.9 Smykové tření	66
2.2.10 Pohyb na nakloněné rovině	69
2.2.11 Neinerciální vztažné soustavy. Setrvačné síly	71
2.2.12 Otáčející se vztažné soustavy	75
SHRNUTÍ NEJDŮLEŽITĚJŠÍCH POZNATKŮ KAPITOLY 2.2	77
2.3 Energie hmotného bodu a soustavy hmotných bodů	78
2.3.1 Mechanická práce	78
2.3.2 Kinetická energie	81
2.3.3 Potenciální energie	84
2.3.4 Zákon zachování mechanické energie	86

2.3.5	Výkon a účinnost	89
	SHRNUTÍ NEJDŮLEŽITĚJŠÍCH POZNATKŮ KAPITOLY 2.3	91
2.4	Gravitační pole	92
2.4.1	Gravitační zákon	92
2.4.2	Intenzita gravitačního pole	94
2.4.3	Gravitační a tíhové zrychlení na povrchu Země	97
2.4.4	Pohyby v homogenním tíhovém poli Země	99
2.4.5	Pohyby v radiálním gravitačním poli Země	103
2.4.6	Gravitační pole Slunce. Keplerovy zákony	107
2.4.7	Sluneční soustava	109
2.4.8	Rozvoj kosmonautiky	111
	SHRNUTÍ NEJDŮLEŽITĚJŠÍCH POZNATKŮ KAPITOLY 2.4	113
2.5	Mechanika tuhého tělesa	114
2.5.1	Moment síly vzhledem k ose otáčení	114
2.5.2	Těžiště tuhého tělesa. Druhy rovnovážné polohy	120
2.5.3	Kinetická energie tuhého tělesa	123
2.5.4	Moment setrvačnosti. Steinerova věta	126
2.5.5	Valivý odpor	128
2.5.6	Ráz těles	129
	SHRNUTÍ NEJDŮLEŽITĚJŠÍCH POZNATKŮ KAPITOLY 2.5	133
2.6	Mechanika tekutin	134
2.6.1	Tlak v klidné kapalině	134
2.6.2	Hydrostatický tlak	137
2.6.3	Vztlaková síla	140
2.6.4	Ustálené proudění ideální kapaliny	144
2.6.5	Bernoulliho rovnice	146
2.6.6	Proudění reálné kapaliny	151
2.6.7	Odpor prostředí	153
	SHRNUTÍ NEJDŮLEŽITĚJŠÍCH POZNATKŮ KAPITOLY 2.6	156
3.	MOLEKULOVÁ FYZIKA A TERMODYNAMIKA	157
3.1	Základní poznatky	157
3.1.1	Kinetická teorie látek a její experimentální potvrzení	158
3.1.2	Hmotnost částic, látkové množství, molární veličiny	161
3.1.3	Rovnovážný stav termodynamické soustavy, rovnovážný děj	164
3.1.4	Vnitřní energie soustavy a způsoby její změny	166
3.1.5	Tepelná rovnováha. Teplota	169
	SHRNUTÍ NEJDŮLEŽITĚJŠÍCH POZNATKŮ KAPITOLY 3.1	172
3.2	Přenos vnitřní energie	173
3.2.1	Měření tepla	174
3.2.2	Měrná tepelná kapacita	176
3.2.3	Přenos vnitřní energie	178
	SHRNUTÍ NEJDŮLEŽITĚJŠÍCH POZNATKŮ KAPITOLY 3.2	181

3.3	Plyny -----	182
3.3.1	Ideální plyn -----	182
3.3.2	Teplota a tlak ideálního plynu -----	185
3.3.3	Stavová rovnice ideálního plynu -----	187
3.3.4	Jednoduché děje s ideálním plynem -----	190
	SHRNUTÍ NEJDŮLEŽITĚJŠÍCH POZNATKŮ KAPITOLY 3.3 -----	194
3.4	Pevné látky -----	195
3.4.1	Krystalické a amorfni látky -----	195
3.4.2	Krystalová mřížka a její poruchy -----	196
3.4.3	Deformace těles -----	199
3.4.4	Teplotní roztažnost pevných těles -----	203
3.4.5	Přeměna pevné látky v kapalinu a páru -----	206
	SHRNUTÍ NEJDŮLEŽITĚJŠÍCH POZNATKŮ KAPITOLY 3.4 -----	208
3.5	Kapaliny a páry -----	208
3.5.1	Struktura kapalin a jejich povrchová vrstva -----	209
3.5.2	Povrchová energie a povrchové napětí -----	210
3.5.3	Jevy na rozhraní pevného tělesa a kapaliny -----	213
3.5.4	Teplotní objemová roztažnost a stlačitelnost kapalin -----	217
3.5.5	Vypařování kapalin -----	219
3.5.6	Fázový diagram -----	224
	SHRNUTÍ NEJDŮLEŽITĚJŠÍCH POZNATKŮ KAPITOLY 3.5 -----	226
3.6	Teplné motory a zařízení -----	227
3.6.1	Práce vykonaná plynem při stálém a proměnném tlaku -----	227
3.6.2	Účinnost kruhového děje -----	230
3.6.3	Chladicí zařízení -----	233
	SHRNUTÍ NEJDŮLEŽITĚJŠÍCH POZNATKŮ KAPITOLY 3.6 -----	235
4.	MECHANICKÉ KMITÁNÍ A VLNĚNÍ -----	236
4.1	Mechanické kmitání -----	236
4.1.1	Jednoduchý kmitavý pohyb -----	237
4.1.2	Souvislost kmitavého pohybu s rovnoměrným pohybem po kružnici -----	239
4.1.3	Dynamika harmonického pohybu -----	242
4.1.4	Kyvadlo -----	244
4.1.5	Nucené kmitání. Rezonance -----	247
4.1.6	Vázané oscilátory -----	248
	SHRNUTÍ NEJDŮLEŽITĚJŠÍCH POZNATKŮ KAPITOLY 4.1 -----	250
4.2	Mechanické vlnění -----	251
4.2.1	Postupné mechanické vlnění -----	251
4.2.2	Interference vlnění v řadě bodů -----	256
4.2.3	Šíření vlnění v prostoru. Huygensův princip -----	259
4.2.4	Odraz a lom rovinné vlny -----	262
4.2.5	Ohyb vlnění -----	267
	SHRNUTÍ NEJDŮLEŽITĚJŠÍCH POZNATKŮ KAPITOLY 4.2 -----	268

4.3	Akustika	269
4.3.1	Zdroje zvuku a jeho vlastnosti	269
4.3.2	Infrazvuk a ultrazvuk	273
4.3.3	Základy hudební a fyziologické akustiky	274
	SHRNUTÍ NEJDŮLEŽITĚJŠÍCH POZNATKŮ KAPITOLY 4.3 ----	276
5.	OPTIKA	278
5.1	Světlo jako vlnění	278
5.1.1	Šíření světla	279
5.1.2	Frekvence a vlnová délka světla	283
5.1.3	Spektrum elektromagnetického záření	285
5.1.4	Optické jevy na rovinném rozhraní	287
5.1.5	Interferenční jevy	294
5.1.6	Ohybové jevy	296
5.1.7	Polarizace světla	301
	SHRNUTÍ NEJDŮLEŽITĚJŠÍCH POZNATKŮ KAPITOLY 5.1 ----	304
5.2	Zobrazení zrcadlem a čočkou	305
5.2.1	Optické zobrazení	305
5.2.2	Zobrazení zrcadlem	309
5.2.3	Čočky jako zobrazovací soustavy	315
5.2.4	Zobrazení čočkou	319
5.2.5	Oko	322
5.2.6	Optické přístroje	324
	SHRNUTÍ NEJDŮLEŽITĚJŠÍCH POZNATKŮ KAPITOLY 5.2 ----	330
5.3	Fotometrie	331
5.3.1	Fotometrické veličiny	331
5.3.2	Technika a hygiena osvětlování	335
	SHRNUTÍ NEJDŮLEŽITĚJŠÍCH POZNATKŮ KAPITOLY 5.3 ----	337
5.4	Kvantová optika	338
5.4.1	Vnější fotoelektrický jev	338
5.4.2	Einsteinova teorie fotoelektrického jevu	341
5.4.3	Dvojitá povaha světla	344
	SHRNUTÍ NEJDŮLEŽITĚJŠÍCH POZNATKŮ KAPITOLY 5.4 ----	347
6.	FYZIKA ELEKTRONOVÉHO OBALU A ATOMOVÉHO JÁDRA -	348
6.1	Fyzika elektronového obalu	348
6.1.1	Modely atomu	349
6.1.2	Spektra	352
6.1.3	Využití emise záření	355
	SHRNUTÍ NEJDŮLEŽITĚJŠÍCH POZNATKŮ KAPITOLY 6.1 ----	359
6.2	Fyzika atomového jádra	359
6.2.1	Stavba jádra atomu	359
6.2.2	Jaderné přeměny	364

6.2.3	Experimentální metody jaderné fyziky -----	367
6.2.4	Jaderné reakce -----	371
6.2.5	Jaderná syntéza -----	374
6.2.6	Štěpení jader uranu -----	376
6.2.7	Radionuklidy -----	381
	SHRNUTÍ NEJDŮLEŽITĚJŠÍCH POZNATKŮ KAPITOLY 6.2 -----	384
7.	ZÁVĚR FYZIKY -----	385
7.1	Speciální teorie relativity -----	385
7.1.1	Princip relativity -----	387
7.1.2	Relativnost fyzikálních pojmů -----	389
7.1.3	Základy relativistické dynamiky -----	393
	SHRNUTÍ NEJDŮLEŽITĚJŠÍCH POZNATKŮ KAPITOLY 7.1 -----	397
7.2	Astrofyzika -----	397
7.2.1	Jednotná struktura hmoty -----	398
7.2.2	Vývoj hvězd a vesmíru -----	400
7.2.4	Struktura vesmíru -----	404
7.2.3	Hvězdy, hvězdné systémy -----	404
	SHRNUTÍ NEJDŮLEŽITĚJŠÍCH POZNATKŮ KAPITOLY 7.2 -----	408
7.3	Závěr -----	409
7.3.1	Vývoj fyzikálního obrazu světa -----	409
7.3.2	Fyzika a filozofie -----	412
7.3.3	Úkoly současné fyziky -----	413
	LABORATORNÍ PRÁCE -----	414
	Způsob práce při laboratorních měřeních a zpracování výsledků měření	414
	Náměty laboratorních prací -----	419
	Určení hustoty kapaliny nebo pevné látky užitím Archimédova zákona ---	419
	Určení průměru molekuly kyseliny olejové -----	421
	Určení tíhového zrychlení -----	422
	Porovnání svítivosti zdrojů světla -----	423
	VÝSLEDKY ÚLOH -----	425
	REJSTRÍK -----	445